

УДК 351.741

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2024-2-10-11>**Хозлу Іван Костянтинівич,**

старший викладач

*(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2705-3968>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-СТРУКТУРНЕ ПОЛОЖЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ПОЛІЦІЇ НА ВОДІ У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано норми адміністративного права, які визначають організаційно-структурне положення підрозділів поліції на воді. Сформовано пропозиції щодо вдосконалення організаційно-структурного положення підрозділів поліції на воді в системі органів та підрозділів Національної поліції України. Розкрито зміст організаційного (зовнішнього) положення підрозділів поліції на воді в якості набору функціональних елементів, зумовлених завданнями, функціями та компетенціями цих підрозділів та спрямованих на визначення місця водної поліції в ієрархії органів та підрозділів Національної поліції України. Обґрунтовано доцільність включення підрозділів поліції на воді до складу природоохоронної (екологічної) поліції, необхідність утворення якої висловлюється численними фахівцями в галузі адміністративного права. Сформовано функціональні елементи, які обумовлюють доцільність цієї пропозиції.

Ключові слова: підрозділи поліції на воді, організаційно-структурне положення, Національна поліція України, завдання, функції, компетенція, природоохоронна (екологічна) поліція.

Постановка проблеми. Аналіз численних наукових публікацій у галузі адміністративного права, які прямо чи опосередковано пов'язані з дослідженням адміністративно-правового статусу правоохоронних органів, дозволяє дійти висновку, що характеристика організаційно-структурного положення суб'єкта публічного адміністрування посідає важливе місце.

Актуальність окресленого нами наукового завдання насамперед пов'язана із необхідністю з'ясування тих взаємозв'язків, які, з одного боку, дають можливість ідентифікувати підрозділи поліції на воді як структурний елемент Національної поліції, а з іншого боку – розкрити особливості їхньої внутрішньої будови, продемонструвати унікальність та своєрідність її адміністративно-правового статусу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі аспекти проблематики організаційно-структурної побудови органів публічного адміністрування, зокрема й Національної поліції, висвітлені в роботах О. В. Брусакової, А. Ю. Васіної, Л. Ю. Гордієнко, С. М. Гусарова, О. Н. Євтушенка, І. Д. Казанчука, Н. І. Костенюка, В. Я. Малиновського, А. Ф. Мельника, К. С. Рогозінкової, О. Ю. Салманової, О. Ю. Смоленського та інших провідних науковців. Водночас окремі питання організаційно-структурної побудови підрозділів поліції на воді Національної поліції України залишились поза увагою зазначених науковців.

Метою наукового дослідження є аналіз норм адміністративного права, які визначають організаційно-структурне положення підрозділів поліції на воді у системі Національної поліції України, та формування пропозицій щодо його вдосконалення.

Вклад основного матеріалу. У науковій літературі можна знайти такі визначення терміна «організаційна структура державного органу»:

– сукупність структурних елементів (підрозділів, посадових осіб та ін.) і взаємозв'язок між ними [1, с. 246; 2, с. 17];

– управлінська категорія, яка відображає організаційний бік відносин управління та становить єдність рівнів і ланок управління в їх взаємозв'язку [3, с. 195];

– організаційна структура органу державної влади залежить від місця органу в організаційній структурі державного управління, обсягу та змісту його компетенції та, відповідно, ролі в управлінні суспільними процесами [4, с. 9];

– внутрішня будова організації, наявність у неї окремих частин і співвідношення між ними, ступінь жорсткості або гнучкості організаційної конфігурації, типи взаємодій між внутрішніми елементами [5, с. 99–100].

Аналіз зазначених підходів щодо з'ясування сутності терміна «організаційно-структурне положення» дозволяє дійти висновку, що вказане теоретико-правове явище складається з двох понять, які не є тотожними за змістом. Представляється, що термін «організаційне положення» включає сукупність функціональних елементів, зумовлених завданнями, функціями та повноваженнями органу публічного управління та спрямованих на здійснення зовнішньої адміністративної діяльності.

Водночас термін «структурне положення» характеризує внутрішню будову суб'єкта, визначає наявність та характер зв'язків усередині цього органу. Саме таку теоретичну конструкцію ми вважаємо прийнятною під час характеристики організаційно-структурного положення підрозділів поліції на воді.

Отже, вважаємо за доцільне розпочати дослідження з аналізу організаційного (зовнішнього) положення підрозділів поліції на воді, значення якого обумовлюється вимогами Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпе-

ки і оборони України на 2023–2027 роки, затвердженого Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023. Відповідно до підпункту 4.1 пункту 4 вказаного нормативно-правового акту, пріоритетним напрямом державної політики у сфері розвитку системи управління правоохоронними органами, удосконалення внутрішньої структури і функцій органів правопорядку та прокуратури, забезпечення їх раціональної побудови й спроможності ефективно виконувати свої функції шляхом оптимізації ресурсів відповідно до визначених законом повноважень [6].

Нагадаємо, що відповідно до статті 13 Закону України «Про Національну поліцію» систему поліції складають: 1) центральний орган управління поліції; 2) територіальні органи поліції.

До складу апарату центрального органу управління поліції входять організаційно поєднані структурні підрозділи, що забезпечують діяльність керівника поліції, а також виконання покладених на поліцію завдань.

У складі поліції функціонують: 1) кримінальна поліція; 2) патрульна поліція; 3) органи досудового розслідування; 4) поліція охорони; 5) спеціальна поліція; 6) поліція особливого призначення; 7) інші підрозділи, діяльність яких спрямована на виконання завдань поліції або на забезпечення її функціонування, рішення про створення яких приймається керівником поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ [7].

Водночас, не зважаючи на удавану нормативну визначеність, дослідження організаційно-структурної побудови органів та підрозділів Національної поліції, з моменту утворення останньої, є предметом жвавої наукової дискусії, що зумовлено наявністю численних проблемних питань. Не є винятком з цього правила й підрозділи поліції на воді, організаційно-структурна побудова яких потребує вдосконалення.

Переконливу позицію щодо неврегульованості питання про організаційну структуру Національної поліції обстоює О. Ю. Салманова в монографічному дослідженні на тему: «Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України», стверджуючи, що відсутність визначення повноважень і чіткої структури підрозділів поліції в чинному законодавстві (фактично, інформація про правосуб'єктність більшості структурних підрозділів поліції міститься в ненормативних документах) є порушенням принципу законності [8, с. 20].

Інший приклад недостатнього організаційного забезпечення поліції наводить С. М. Гусаров, коли зазначає, що чинна на сьогодні організаційна побудова Національної поліції має певні недоліки насамперед на рівні місцевих управлінь Національної поліції. Це призводить до скорочення підрозділів прямого підпорядкування та створює труднощі в координації здійснення забезпечення публічної безпеки та порядку на певній території [9, с. 31].

До цього також варто додати, що розробники Закону «Про Національну поліцію» не врахували у статті 13 цього законодавчого акту наявність деяких підрозділів поліції, що безпосередньо впливає на стан урегульованості структури поліцейського відомства в цілому. Наприклад, у тексті вказаного закону варто констатувати відсутність поліції превентивної діяльності. Але при цьому функціонує Департамент превентивної діяльності, положення про який затверджено наказом Національної поліції від 27 листопада 2015 року № 123.

Отже, підсумовуючи висновки учених щодо організаційно-структурних особливостей функціонування

органів та підрозділів Національної поліції, варто констатувати про наявність низки проблемних питань, які полягають у наступному:

– з одного боку, слід відзначити позитивну тенденцію організаційного та правового регулювання діяльності Національної поліції, яка полягає у значному наближенні поліції до громади;

– водночас аналіз наукової літератури дозволив виявити деякі проблемні аспекти, пов'язані з організаційно-структурною побудовою Національної поліції, серед яких: а) необхідність утворення нових підрозділів поліції, що зумовлено потребою регулювання різноманітних сфер суспільних відносин, зокрема, у галузі природоохорони, транспортної безпеки і т.д.; б) уточнення відповідності організаційного положення деяких органів поліції, статусу міжрегіонального територіального органу поліції; в) необґрунтована кількість підрозділів поліції з жорсткою вертикальною підпорядкованістю Голові Національної поліції, яка виглядає нелогічно в умовах децентралізації виконавчої влади (відділ контролю за обігом зброї, управління авіації та поліції на воді, поліція особливого призначення і т.д.); г) необхідність утворення нових органів поліції зі спеціальним статусом, зумовленим специфікою об'єкта правового регулювання.

З приводу останньої пропозиції варто підкреслити, що практика організаційно-структурної побудови поліцейських відомств у багатьох зарубіжних країнах передбачає функціонування підрозділів поліції на воді у складі природоохоронної поліції, з чим загалом можна погодитися.

Водночас аналіз завдань та функцій, які стоять перед: а) підрозділами авіації і б) підрозділами поліції на воді, дозволяє дійти висновку, що в межах одного структурного підрозділу – Управління авіації та поліції на воді – вони, виконуючи різні завдання, мають різні об'єкти правового впливу, що викликає сумніви про логічність та доцільність їхнього об'єднання в межах єдиного управління.

Лише зазначимо, що сфера нормативно-правового регулювання експлуатації авіаційної техніки переважно перебуває у площині нормативно-правових актів, виданих Міністерством оборони України, зокрема, наказів Міноборони від 04.02.2023 № 59 «Про затвердження Положення про Головне управління державної авіації України» [10]; від 08.12.2016 № 661 «Правила виконання польотів безпілотними авіаційними комплексами державної авіації України» [11]; від 05.01.2015 № 2 «Правила виконання польотів державної авіації України» [12]; від 06.02.2017 № 66/73 «Загальні правила польотів у повітряному просторі України» [13].

Аналіз функціонального оснащення вищевказаних структурних підрозділів МВС України дозволяє дійти висновку, що основні завдання та функції підрозділів авіації Національної поліції України пов'язані із забезпеченням громадського порядку та безпеки, протидією злочинності в аерокосмічній сфері, сфері радіоелектронної розвідки та радіоелектронної боротьби, функціонування та розвитку єдиної системи авіаційної безпеки тощо.

На цій підставі вважаємо за доцільне висловити припущення про те, що завдання та функції підрозділів поліції на воді більш властиві природоохоронній сфері, оскільки безпосередньо пов'язані із забезпеченням безпеки водних об'єктів та інфраструктури водного транспорту, що, на нашу думку, обумовлює доцільність включення підрозділів поліції на воді до структури

природоохоронної поліції, актуальність утворення якої в системі Національної поліції підкреслюється багатьма вченими.

Наприклад, І. Д. Казанчук висловлює цілком обґрунтовану позицію щодо необхідності якнайшвидшого створення ефективної системи правоохоронних органів, що діє в багатьох провідних країнах світу, які вже провели успішну апробацію природоохоронних заходів. В Україні на державному рівні треба піднімати питання про створення екологічної поліції або її аналогів, закріплення її статусу на законодавчому рівні [14, с. 56].

Крім цього, актуальність вищевказаного питання підкреслює й О. Брусакова, яка зазначає, що нині екологічна криза проявляється у «нездатності правоохоронних органів забезпечити надійний контроль і нагляд за виконанням законів про охорону навколишнього природного середовища» [15, с. 29].

Зазначені пропозиції, на нашу думку, заслуговують на увагу, оскільки ґрунтуються на міжнародному досвіді організації поліцейської діяльності, а також – вимогах норм національного законодавства.

Зокрема, у більшості країн світу у складі національних поліцейських структур діє екологічна поліція, до повноважень якої належить забезпечення: екологічного моніторингу, фіксації екологічних злочинів і правопорушень, здійснення проваджень за ними, розшук осіб за порушення норм природоохоронного законодавства, прийняття рішення щодо накладення штрафів на правопорушників, попередження та профілактика екологічних порушень тощо [16, с. 8–9]. Модель організаційної побудови органів правопорядку у сфері екологічної безпеки, яка сформувалась у переважній більшості зарубіжних країн, має тривірневу структуру, перший рівень якої включає поліцейські підрозділи, включені до складу правоохоронного відомства вищого рівня; друга група поліцейських підрозділів, маючи спеціальний статус, підпорядковується центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері екологічної безпеки; третя група поліцейських відомств підпорядковується органам екологічної безпеки на місцевому рівні.

При цьому необхідність створення в структурі Національної поліції України органу поліції, наділеного спеціальними повноваженнями природоохоронного характеру, в тому числі, водних об'єктів та інфраструктури водного транспорту, зумовлена й нормами екологічного законодавства.

Наприклад, відповідно до розділу I Закону України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» однією з основних проблем незадовільного стану екологічної безпеки в країні є неефективна система державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища та регулювання використання природних ресурсів, зокрема неузгодженість дій центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, незадовільний стан системи державного моніторингу навколишнього природного середовища [17].

Зазначена правова позиція яскраво демонструє безпосередній негативний вплив недосконалої системи державного адміністрування у сфері забезпечення природоохорони та екобезпеки на її якість та ефективність. При цьому вирішення окресленого питання, на нашу думку, полягає у створенні в системі Національної поліції єдиного природоохоронного органу, наділеного функціями та завданнями, пов'язаними із забезпечен-

ням безпеки водного, лісового фондів та атмосферного повітря.

Позицію щодо необхідності передачі контрольних, наглядових та юрисдикційних функцій у сфері забезпечення екологічної безпеки до відання єдиного державного правоохоронного органу, також обстоюють автори Рекомендацій до розроблення проекту Комплексної програми розвитку сталої та конкурентоспроможної аквакультури на 2023–2030 роки, які висловлюють думку про доцільність відокремлення від Державного агентства рибного господарства України структур рибоохорони і переведення їх до складу загальнодержавної позавідомчої природоохоронної структури [18, с. 13].

Разом з тим, аналіз норм Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» [19] дозволяє констатувати, що на сьогодні функціями державного контролю та нагляду у сфері забезпечення екологічної безпеки, а також адміністративно-юрисдикційними повноваженнями у цій сфері наділений центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів (Державна екологічна інспекція України).

З одного боку, в коментованому законі України підрозділи поліції на воді (та Національна поліція в цілому) не визначені в якості безпосередніх суб'єктів забезпечення екологічної безпеки. Але опосередковано роль водної поліції в забезпеченні екологічної безпеки проявляється у наступному.

У преамбулі Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» зазначено, що охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід'ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України. Іншими словами, охорона навколишнього природного середовища має на меті забезпечення права людини на екологічну безпеку.

При цьому, відповідно до статті 2 Закону України «Про Національну поліцію», охорона прав людини є основним завданням поліцейського відомства, що, за логікою викладу, передбачає необхідність закріплення за підрозділами поліції на воді функцій та повноважень щодо забезпечення екологічної безпеки. Разом з тим, аналіз статті 23 цього ж закону дозволяє констатувати, що у згаданій сфері суспільних відносин водна поліція має обмежені права, які, головним чином, пов'язані із забезпеченням та здійсненням заходів правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації у разі його запровадження на всій території України або в окремій місцевості (п. 24 ч. 1 ст. 23)

Законодавче закріплення напрямів поліцейської діяльності органів Національної поліції у сфері забезпечення екологічної безпеки, також проявляється у взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування, відповідно до статті 33 Закону України «Про місцеве самоврядування», в частині реагування на правопорушення щодо:

- забруднення усіма видами промислових та побутових відходів території, що прилягає до підприємств, організацій, будівельних майданчиків, об'єктів торгівлі, вулиць, дворів, парків, бульварів, майданів, валів, ярів, водоохоронних зон водоймищ, зелених насаджень;

- створення звалищ побутових та промислових відходів, снігу в непередбачених для цього місцях;

– забруднення дорожнього покриття в результаті порушення правил перевезення вантажів та експлуатації транспортних засобів, що перебувають у стані технічної несправності;

– забруднення місць для збору сміття та територій навколо них; миття автотранспорту в не відведених для цього місцях;

– в'їзду транспортних засобів на газони, клумби, тротуари, територію парків, скверів, зелених зон;

– пошкодження зелених насаджень, що спричинило їх загибель [20].

Таким чином, варто підтримати висновок К. С. Рогозіннікової, що підрозділи поліції на воді в межах забезпечення екологічної безпеки здійснюють такі поліцейські заходи: 1) організаційно-превентивні (переконавання, з'ясування, оцінка, упередження, профілактичні дії з метою забезпечення еколого-техногенної безпеки); 2) охоронно-відновлювальні (ліквідаційні, нормативно-режимні заходи, які спрямовані на мінімізацію різноманітних шкідливих впливів на довкілля й людину); 3) забезпечувальні заходи (превенцію екологічних правопорушень, які становлять загрозу правам людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля) [21, с. 446].

Висновки. Отже, організаційне (зовнішнє) положення підрозділів поліції на воді може бути представлене нами в якості набору функціональних елементів, зумов-

лених завданнями, функціями та компетенції цих підрозділів та спрямованих на визначення місця водної поліції в ієрархії органів та підрозділів Національної поліції України. Тож, з огляду на специфіку завдань, функцій та компетенції підрозділів поліції на воді, їх місце в організаційній структурі Національної поліції нами вбачається у складі природоохоронної (екологічної) поліції, необхідність утворення якої висловлюється численними фахівцями в галузі адміністративного права.

До функціональних елементів, які зумовлюють доцільність висловленої нами пропозиції, віднесено: а) наділення керівника підрозділу водної поліції організаційно-розпорядчими повноваженнями у сфері охорони водних об'єктів та інфраструктури водного транспорту; б) обсяг та зміст компетенції водної поліції зумовлений специфічним об'єктом правового регулювання; в) наявність зовнішньовідомчих організаційних зв'язків з правоохоронними органами, наділеними повноваженнями у сфері охорони водного фонду України; г) специфіка форм і методів поліцейської діяльності, спрямованої на виявлення та припинення правопорушень на воді, притягнення судноводів до адміністративної відповідальності тощо; д) пряме підпорядкування керівника Управління авіації та поліції на воді Голові Національної поліції та його заступнику відповідно до розподілу функціональних обов'язків.

Список використаних джерел

1. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Смоленський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. Київ : Знання-Прес, 2003. 343 с.
2. Холод В. В. Державне та регіональне управління : навч.-метод. рек. Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. 136 с.
3. Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. Луцьк : Вежа, 2000. 558 с.
4. Євтушенко О. Н. Державне управління : навч. посіб. : у 3 ч. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. Ч. 3: Основи внутрішньої організації державного органу та менеджменту. 248 с.
5. Костенюк Н. І. Теоретичний підхід до визначення поняття організаційно-функціональної структури управління. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. № 1. С. 98–104.
6. Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки : Указ Президента України від 11.05.2023 р. № 273/2023. *Офіційний вісник України*. 2023. № 51. Ст. 2823.
7. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
8. Салманова О.Ю. Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України: монографія. Харків: Панов, 2016. 460 с.
9. Гусаров С. М. Деякі питання оптимізації структури Національної поліції України. *Наше право*. 2017. № 1. С. 27–32.
10. Про затвердження Положення про Головне управління державної авіації України : наказ Міноборони України від 04.02.2023 р. № 59. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0059322-23>.
11. Про затвердження Правил виконання польотів безпілотними авіаційними комплексами державної авіації України : наказ Міноборони України від 08.12.2016 р. № 661. *Офіційний вісник України*. 2017. № 13. Ст. 378.
12. Про затвердження Правил виконання польотів державної авіації України : наказ Міноборони України від 05.01.2015 р. № 2. *Офіційний вісник України*. 2015. № 13. Ст. 344.
13. Про затвердження Авіаційних правил України «Загальні правила польотів у повітряному просторі України» : Наказ Державіаслужби України від 06.02.2017 р. № 66/73. *Офіційний вісник України*. 2017. № 45. Ст. 1416.
14. Казанчук І.Д. Функціонування екологічної поліції як напрям оптимізації механізму адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища в Україні. *East European Scientific Journal*. 2020. № 11 (63). С. 52–56.
15. Брусакова О. В. Національна поліція України як суб'єкт забезпечення екологічної безпеки держави. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми*. Харків. 2017. С. 27–30.
16. Казанчук І.Д. Можливості використання в Україні європейського досвіду адміністративно-правового закріплення і реалізації стандартів якості охорони навколишнього природного середовища. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2012. №4 (61). С. 3–11.
17. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2019. № 16. Ст. 70.
18. Рекомендації до розроблення проекту Комплексної програми розвитку сталої та конкурентоспроможної аквакультури на 2023–2030 роки. Київ: НУБіП України, 2021. 24 с.
19. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546.
20. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
21. Рогозіннікова К.С. Національна поліція як суб'єкт захисту прав громадян на екологічну безпеку. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 4 (32). С. 438–450.

References

1. Derzhavne upravlinnia (2003). [State administration]: navch. posib. / A. F. Melnyk, O. Yu. Smolenskyi, A. Yu. Vasina, L. Yu. Hordienko ; za red. A. F. Melnyk. Kyiv : Znannia-Pres. 343 s. [in Ukrainian].
2. Kholod, V.V. (2013). *Derzhavne ta rehionalne upravlinnia [State and regional administration]: navch.-metod. rek.* Donetsk : DonNUET. 136 s. [in Ukrainian].
3. Malynovskyi, V.Ya. (2000). *Derzhavne upravlinnia [State administration]: navch. posib.* Lutsk : Vezha. 558 s. [in Ukrainian].
4. Ievtushenko, O.N. (2014). *Derzhavne upravlinnia [State administration]: navch. posib. : u 3 ch.* Mykolaiv : Vyd-vo ChDU im. Petra Mohyly. Ch. 3: Osnovy vnutrishnoi orhanizatsii derzhavnoho orhanu ta menedzhmentu. 248 s. [in Ukrainian].
5. Kosteniuk, N.I. (2013). Teoretychnyi pidkhid do vyznachennia poniattia orhanizatsiino-funktsionalnoi struktury upravlinnia [Theoretical approach to defining the concept of organizational and functional management structure]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*. № 1. S. 98–104 [in Ukrainian].
6. Pro Kompleksnyi stratehichniy plan reformuvannia orhaniv pravoporiadku yak chastyny sektoru bezpeky i oborony Ukrainy na 2023-2027 roky [About the Comprehensive Strategic Plan for the Reform of Law and Order Bodies as a Part of the Security and Defense Sector of Ukraine for 2023-2027]: Ukaz Prezydenta Ukrainy; Plan vid 11.05.2023 № 273/2023. (2023). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. № 51. St. 2823 [in Ukrainian].
7. Pro Natsionalnu politsiiu [About the National Police]: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580-VIII. (2015). *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. № 40-41. St. 379 [in Ukrainian].
8. Salmanova, O.Iu. (2016). *Pravovi akty v upravlinskii diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy [Legal acts in the management activity of the National Police of Ukraine]: monohrafiia.* Kharkiv: Panov. 460 s. [in Ukrainian].
9. Husarov, S.M. (2017). Deiaki pytannia optymizatsii struktury Natsionalnoi politsii Ukrainy [Some issues of optimizing the structure of the National Police of Ukraine]. *Nashe pravo*. № 1. S. 27–32 [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Holovne upravlinnia derzhavnoi aviatsii Ukrainy [On the approval of the Regulation on the Main Directorate of State Aviation of Ukraine] : Nakaz Minoborony Ukrainy vid 04.02.2023 № 59. (2023). *Verkhovna Rada Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0059322-23> [in Ukrainian].
11. Pro zatverdzhennia Pravyl vykonannia polotiv bezpilotnykh aviatsiinykh kompleksamy derzhavnoi aviatsii Ukrainy [On the approval of the Rules for the execution of flights by unmanned aviation complexes of the state aviation of Ukraine] : Nakaz Minoborony Ukrainy vid 08.12.2016 № 661. (2017). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. № 13. St. 378 [in Ukrainian].
12. Pro zatverdzhennia Pravyl vykonannia polotiv derzhavnoi aviatsii Ukrainy [On the approval of the Rules for the performance of flights of the state aviation of Ukraine] : Nakaz Minoborony Ukrainy vid 05.01.2015 № 2. (2015). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. № 13. St. 344 [in Ukrainian].
13. Pro zatverdzhennia Aviatsiinykh pravyl Ukrainy «Zahalni pravyla polotiv u povitrianomomu prostori Ukrainy» [On the approval of the Aviation Rules of Ukraine "General rules of flights in the airspace of Ukraine"] : Nakaz Derzhaviasluzhby Ukrainy vid 06.02.2017 № 66/73. (2017). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. № 45. St. 1416 [in Ukrainian].
14. Kazanchuk, I.D. (2020). Funktsionuvannia ekolohichnoi politsii yak napriam optymizatsii mekhanizmu administratyvno-pravovoi okhorony navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha v Ukraini [The functioning of the environmental police as a direction of optimization of the mechanism of administrative and legal protection of the natural environment in Ukraine]. *East European Scientific Journal*. № 11 (63). S. 52–56 [in Ukrainian].
15. Brusakova, O.V. (2017). Natsionalna politsiia Ukrainy yak subiekt zabezpechennia ekolohichnoi bezpeky derzhavy [The National Police of Ukraine as a subject of environmental security of the state]. *Pravookhoronna funktsiia derzhavy: teoretyko-metodolohichni ta istoriko-pravovi problemy*. Kharkiv. S. 27–30 [in Ukrainian].
16. Kazanchuk, I.D. (2012). Mozhlyvosti vykorystannia v Ukraini yevropeiskoho dosvidu administratyvno-pravovoho zakriplennia i realizatsii standartiv yakosti okhorony navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha [Possibilities of using in Ukraine the European experience of administrative and legal consolidation and implementation of environmental protection quality standards]. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E.O. Didorenka*. №4 (61). S. 3–11 [in Ukrainian].
17. Pro Osnovni zasady (stratehiiu) derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2030 roku [On the Basic principles (strategy) of the state environmental policy of Ukraine for the period up to 2030]: Zakon Ukrainy vid 28 liutoho 2019 roku № 2697-VIII. (2019). *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. № 16. St. 70 [in Ukrainian].
18. Rekomendatsii do rozroblennia proektu Kompleksnoi prohramy rozvytku staloi ta konkurentospromozhnoi akvakultury na 2023–2030 roky [Recommendations for the development of the project of the Comprehensive Program for the Development of Sustainable and Competitive Aquaculture for 2023–2030]. (2021). Kyiv: NUBiP Ukrainy. 24 s. [in Ukrainian].
19. Pro okhoronu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha : Zakon Ukrainy vid 25.06.1991 № 1264-XII [On environmental protection]. (1991). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 41. St. 546 [in Ukrainian].
20. 90. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini [About local self-government in Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 21.05.1997 № 280/97-VR. (1997). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 24. St. 170 [in Ukrainian].
21. Rohozinnikova, K.S. (2024). Natsionalna politsiia yak subiekt zakhystu prav hromadian na ekolohichnu bezpeku [National police as a subject of protection of citizens' rights to environmental safety]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnologii*. № 4 (32). S. 438–450 [in Ukrainian].

Khozlu Ivan,

Assistant Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2705-3968>

ORGANIZATIONAL AND STRUCTURAL POSITION OF WATER POLICE UNITS IN THE NATIONAL POLICE SYSTEM OF UKRAINE

The article analyzes the norms of administrative law that determine the organizational and structural position of water police units. Proposals have been made to improve the organizational and structural position of water police units in the system of bodies and units of the National Police of Ukraine. The content of the organizational (external) position of the water police units is disclosed, as a set of functional elements determined by the tasks, functions and competences of these units and aimed at determining the place of the water police in the hierarchy of bodies and units of the National Police of Ukraine. The expediency of including water police units in the nature protection (ecological) police force, the necessity of which is expressed by numerous specialists in the field of administrative law, is substantiated. The functional elements that determine the expediency of this proposal have been formed, namely: a) granting the head of the water police unit organizational and administrative powers in the field of protection of water bodies and water transport infrastructure; b) the scope and content of the competence of the water police is determined by the specific object of legal regulation; c) the presence of foreign ministry organizational ties with law enforcement agencies empowered to protect the water fund of Ukraine; d) the specifics of the forms and methods of police activity aimed at detecting and stopping offenses on the water, bringing shipmasters to administrative responsibility, etc.; e) direct subordination of the head of the Directorate of Aviation and Water Police to the Head of the National Police and his deputy, in accordance with the division of functional duties.

Key words: *the water police, organizational and structural position, National Police of Ukraine, tasks, functions, competence, nature protection (ecological) police.*